

97. **Accipiter nisus nisus (L.)** — Sperwer.

Vrij algemeene wintergast. Was er in 1921 reeds in het eind van Augustus. Waarschijnlijk wel het geheele jaar waar te nemen.

98. **Buteo buteo buteo (L.)** — Buizerd.

Komt zoo nu en dan eens voor. De heer de Bruyn schrijft: „Jaagt wel eens boven de boezems” (Gouderak). Het clublid Banga vond 3 April van dit jaar in den Zuidplaspolder een exemplaar met den hals in de vork van een boom.

99. **Circaëtus gallicus (Gmel.)** — Slangenarend.

In het najaar van 1848 werd een stuk geschoten onder Nieuwerkerk a./d. IJssel. Dit exemplaar is bewaard gebleven in de verzameling van den Heer J. C. Criellaert te Rotterdam. Deze verzameling bevindt zich thans in de Rotterdamsche Diergaarde (Tijdschr. Ned. Dierk. Vereen. Deel IV, blz. LXXI).

100. **Falco peregrinus peregrinus Tunst.** — Slechtvalk.

Vrij zeldzame wintergast. Doet wel eens een aanval op de tamme duiven. In de collectie van „Artis” bevindt zich een ♂ juv. 21 October 1874, te Nieuwerkerk a./d. IJssel geschoten.

101. **Falco subbuteo subbuteo L.** — Boomvalk.

Niet zeldzaam. In de collectie vogels van de Rijks Hoogere Burgerschool te Gouda bevindt zich een exemplaar, dat op 10 September 1906 in een uiterwaard te Hekendorp is geschoten.

A. SCHEYGROND.

---

## NIEUWE OF ZELDZAME NEDERLANDSCHE ZWAMMEN.

---

**Claudopus parasiticus Quel.** — Dit zeer merkwaardige zwammetje werd door den jongeheer H. J. Mac Gillavry bij Nunspeet gevonden. Het is een parasiet op onze gewone *Cantharellus cibarius*; waar het op de steel of lamellen kan worden aangetroffen. In habitus is veel overeenkomst met andere *Claudopus*-soorten. De hoed is doorschijnend, de kleur wit. Het geheele zwammetje is vaak nog geen halve c.M. groot.

**Nolanea proletaria Fr.** (syn. *N. cetrata* Schroet.). — Deze zwam is wel meestal met andere *Nolanea*-soorten verwisseld. Ze is algemeen in dennenbosschen, waar ze tusschen de *Hypnumkussens* groeit. De kleur is grijsbruin, zoowel de klokvormige hoed, als de lange brosse steel. De geheele zwam is doortrokken van vocht, en bij uitdroging sterk verkleurend. Een van de beste kenmerken is, dat de basidiën slechts twee sporen dragen. In de exemplaren, die ik onderzocht, waren haast evenveel basidiën met één enkele spore, als zulke met twee. De sporenvorm is zeer hoekig en onregelmatig. Ik verzamelde deze soort veel in den omtrek van Doorn.

**Corynetes arenarius (Rostr.) Durand.** — Deze aardtong-soort werd in een vroegeren jaargang van *De Levende Natuur* al eens vermeld en afgebeeld. Ik ontving er rijkelijk materiaal van, uit de buurt van Schoorl. Ook van het eiland Sylt kreeg ik exemplaren.

Het lijkt mij niet uitgesloten, dat deze soort op onze Noordzee eilanden en wellicht door de geheele duinstreek meer voorkomt, dan we wel vermoeden.

**Stigmatomyces Baeri Peyritsch.** — In October werd mij door den heer J. R. Kuperus een vlieg gebracht, die bij nadere beschouwing, kleine geelbruine aanhangsels vertoonde. Het bleek een door mij lang gezochte vertegenwoordiger van de voor ons land geheel nieuwe groep, n.l. die der Laboulbeniales te zijn.

Het uiterst kleine zwammetje kan overal op het lichaam der vlieg vastgehecht zitten, en op één dier vindt men vaak alle ontwikkelingsstadiën. Hoewel als waard *Musca domestica* wordt opgegeven, waren alle besmette vliegen, die ik kreeg, *Fannia* (*Homalomyia*) *canicularis* L.

Ook van den heer Besseling ontving ik de zwam op genoemde vliegsoort. Het schijnt n.l., dat ze dezen herfst in Amsterdam geheel niet zeldzaam was, want in de huizen, waar de vliegen gevangen werden, hadden zeker de helft der dieren deze parasiet. Het plantje in kwestie bestaat uit een fleschvormig orgaan, waarin later de asci zullen ontstaan, en een reeks kleine celletjes, de z.g. antheridiën, waaruit spermatiën worden afgezonderd. Het fleschvormig gedeelte is het vrouwelijk orgaan of oogonium, de antheridiën zijn de manlijke organen.

De spermatiën die uit de antheridiën komen, kleven aan de draad, ook wel trichogyne geheeten, die bovenop het oogonium zit. Nu heeft bevruchting plaats, doordat de inhoud van een spermatium door de trichogyne in het oogonium overtreedt. Na de bevruchting ontwikkelen zich in het oogonium de asci, welke vier tweecellige sporen bevatten. De sporen hebben een slijmophulling en worden door de vliegen bij het poetsen zeer zeker op nieuwe plekken van hun lichaam gebracht, waar ze natuurlijk makkelijk blijven kleven. Ook steken ze elkaar licht aan, hetgeen ik experimenteel heb kunnen bewijzen. Een aantal vliegen, zoowel *Fannia canicularis* als andere soorten, werden in een kweekglas gehouden, en een besmet exemplaar er tusschen gezet. Na een paar weken, waren eenige *Fannia*'s eveneens met de zwam bezet. De *Musca* soorten bleven er echter vrij van.

De aanhechting aan het vliegenlichaam is uiterst zonderling. Bij de kieming der spore wordt een klein, sterk gepigmenteerd celletje afgesnoerd, dat in de chitine van den waard dringt. Dit blijft de eenige verbinding van de zwam met zijn hospes.

**Rhipidium europaeum (Cornu) v. Minden.** — Deze zwam, die tot de Saprolegniaceen behoort, is evenals alle andere vertegenwoordigers dezer groep, een waterbewoner. Ik kreeg fraai materiaal van den heer v. d. Werf uit Abcoude. De soort vormt dichte, vuilwitte, ronde knobbeltjes op in het water gevallen vruchten. De sporen, die in de eindstandige sporangiën worden voortgebracht, kunnen zich door middel van twee ciliën in het water voortbewegen, en naar de voor hen geschikte substraten zwemmen. Ook voor deze soort heb ik den indruk gekregen, dat ze in ons land algemeen moet zijn.

**Blastocladia Pringsheimii Reinsch.** — Eveneens een op in het water gevallen vruchten groeiende saprolegniacee. Een geslachtelijke voortplanting is hier nooit waargenomen. Men vindt alleen sporangiën en rustsporen. Typeerend zijn de tusschen de sporangiën groeiende steriele draden.

Amsterdam.

K. BOEDIJN.

## BOEKBESPREKING.

**De Zeeën van Nederlandsch Oost-Indië**, uitgegeven door het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap Leiden, Brill 1922.

Enkele dagen geleden verscheen bij de firma Brill te Leiden bovengenoemd werk, uitgegeven naar aanleiding van het 50-jarig bestaan (1873—1923) van bovengenoemd genootschap. Het werk, hoewel voor den geograaf bestemd, is toch ook voor den bioloog van be-